

Middagen var 99,5 pct. økologisk

Den moderne Restaurant Kvægtorvet i Odense fremtryllede i går aftes hovedretten til de sultne nordiske klimaentusiaster, og udfordringen bestod i, at snitte, koge og stege ren økologi. Men de grønne visioner har sine begrænsninger.

I Restaurant Kvægtorvets køkken sprøjter saften fra store røde øko-æbler, mens kokkeleven Jonathan udvinder de syrlige dråber. Juicen skal blandes med grøn honning fra bier, der kærligt kun har bestøvet blomster og planter fra økologiske marker. Det er man i hvert fald næsten sikker på.

To hvidklædte gourmetkokke gnider store røde stege, fra engang velfornøjede køer, med salt – men ikke økologisk salt, for det er umuligt at skaffe. Økologisk er peberet til gengæld, og det samme gælder de friske timiankviste, som spreder en liflig duft i køkkenet.

Restauratør og kok Klavs Styrbæk har med glæde taget imod den kulinariske udfordring om, at tilberede et bæredygtigt måltid. Men 100 % økologi er på forhånd dømt ude. Til gengæld garanterer han, at 99,5 % af hovedretten består af rene økologiske råvarer.

- Vi er så tæt på 100 % som vi overhovedet kan komme. Krydderierne, peberet, æblerne, alt er gennemgået, så vi er sikre på ren økologi og høj kvalitet, fortæller Klavs Styrbæk.

Rødbederne har kokkeleverne med egne øjne set blive trukket op af den fynske muld, mens den 25 liters store rapsolie er udvundet fra jyske marker.

- Det hele er så frisk som overhovedet muligt, og det er dét, der gør det sjovt, fortsætter Klavs Styrbæk og fortæller, at restauranten for første gang arbejder udelukkende med økologiske råvarer. Men økologien sætter sine naturlige begrænsninger.

- Salt er en del af naturen og man kan ikke få økologisk salt, fortæller Klavs Styrbæk, som heller ikke kan garantere for, at de sicilianske saltkapers når den høje økologiske standard.

Den største udfordring har været at gennemtænke hver enkelt detalje i menuen, for at leve op til de høje krav. Og det har været svært at få alle råvarerne hjem. På Kvægtorvet benytter man sig i forvejen mest af fynske leveandører og hele 80 procent af råvarerne i aftenens menu er fra Fyn. Dog har de fynske øko-køer måtte dele pladsen med de sønderjyske.

- Der var ikke nok økologisk kød på Fyn, der havde den høje kvalitet som vi ønsker, fortæller Klavs Styrbæk, mens han ivrigt guider sit hold af unge kokkeapiranter rundt i køkkenets damp.

JEANETTE OLSTAD LARSEN OG CATHRINE KIER

Læs mere i morgen hvor Update går bagom arrangørernes udfordringer med bl.a. bæredygtige paraplyer.

Laksens lange rejse til Fyn

Smagte du laksen i går? Den var økologisk, og retten kreeret af Peter Thaisen fra Thaisen Hus. Men selvom han hengiver sig til sloganet "Det bedste fra Fyn", har laksen ikke svømmet frit i de fynske farvande.

Økologisk laks skal opdrættes i fangenskab. Og selvom den økologiske fisk spydigt kaldes "burlaks" af kritikerne, kan en vildlaks ikke få det røde Ø-mærke.

- Man har ingen idé om hvad vilde laks spiser, og de kan udsættes for både tungmetaller og forurening, forklarer restauratør Peter Thaisen.

Og da den økologiske laks endnu ikke har svømmet sig til danske dampbrug, skal man helt til Shetlandsøerne for at fange den. Den danske importør, Hanstholm Fisk og Vildt A/S, oplyser, at den økologiske delikatesse efter livet ved den skotske kyst transporteres til Danmark – i lastbil.

CATHRINE KIER

Fakta

Framgord, hvor den økologiske laks kommer fra, har økologisk certifikat til fiskeopdræt.

Laksens foder indeholder hverken farvestoffer eller GMO-ingredienser. Det ses tydeligt, da øko-laksen er langt lysere i kødet end laks fra andre dambrug, der fodres med farvestoffer. Den vilde laks får sin farve fordi den spiser store mængder rejer.

Laksen må ikke behandles med antibiotika.

Kilde: www.framgord.org

UPDATE

Nr. 1 - Tirsdag 16. september 2008

Livsstilsguru gør miljøet til sin egen livsstil

Christine Feldthaus har skåret ned på udlandsrejserne og cuttet 43 procent af elforbruget

Christine Feldthaus, 45 år, har gennem 20 år arbejdet indenfor kommunikation og marketing, bl.a. som direktør for reklamebureauet Young & Rubicam, men er egentlig uddannet lægesekretær. Hun er kendt som livsstilsekspert i DR1-programmet 'Kender du typen'. Hun er desuden selvstændig med firmaet Feldthaus og Mand, der har en omfattende foredragsvirksomhed.

Hun er kendt for at beskæftige sig med danskernes livsstil i almindelighed og kendte danskeres i særdeleshed, men nu har hun selv fået en ny livsstil: At være miljøbevidst.

Siden 1. januar har Feldthaus og familien skruet ned for CO₂-forbruget. Og selv om projektet var nær ved at lide skibbrud, da der gemte sig 3 flyrejser til Bangkok under juletræet – den slags forårsager 5.000 ton CO₂ – blev alene el-forbruget beskåret med 43 procent.

Sparetrippet begyndte, da Christine Feldthaus i december blev kontaktet af forlaget Thaning & Appel, som foreslog hende at skrive en bog om økologi – men det blev simpelthen for kedeligt, mente hun.

- Jeg valgte at skrive bogen i dagbogsform med mig selv og min familie som udgangspunkt, fordi det sikkert vil få folk, der ellers ikke gider høre om miljø til at læse bogen.

Hun lægger slet ikke skjul på, at hun spiller på hun er kendt.

- Jeg ville gerne bruge min stemme til at gøre noget fornuftigt. Og så havde jeg egentlig heller ikke lyst til at min søn om 20 år kan beskyldte mig for at have været med til at smadre miljøet.

Det er hendes håb at hendes erfaringer vil være en øjenåbner for folk og et frisk pust i en debat, der ellers er lidt støvet.

- Dem, der taler om miljø, er ofte meget nørdede mænd, der går i fodformede sko og aldrig helt kommer ud over rampen

med deres budskaber, siger hun bramfrit.

Undervejs har Feldthaus måttet erkende, at der er grænser for hvor bæredygtigt, man kan leve.

- Jeg holder 100 foredrag om året og kan jo ikke leve som en bornholmsk bonde, der laver al sin ost selv. Men jeg kan skære ned på mit elforbrug og min transport. Det er der, vi skal hen med miljødebatten. Hvis alle gjorde det her, så fik vi flyttet en masse.

Men bliver man ikke lidt frelst i det?

- Det vil jeg ikke sige jeg er blevet. Jeg er blevet meget mere opmærksom. Jeg kan ikke tåle at vandet løber, og jeg bliver gal hvis lyset er tændt i et rum, når ingen er der.

- Det allerværste har været at vænne sig til kun at rejse to gange årligt. Nu tager vi på én lang rejse, én kort rejse i Europa og holder sommerferie i Danmark.

Svært har det også været at skære på forbruget af rødvin – og med en Co₂-udledning på 300 g. pr. glas fylder vinen godt i regnskabet. Feldthaus lader forstå, at hun mener danskerne bør have råd til at købe nogle CO₂-kvoter.

- Der er solgt 700.000 fladskærme i Danmark, så jeg synes folk skulle tørre øjnene.

Så er det sagt.

MADS BRANDSEN

Unge ressourcer er bæredygtige

Vær nysgerrig overfor de unges idéer og tag idéerne seriøst. Sådan lød opfordringen fra Majbrit Gottrup, konsulent og procesleder fra KaosPilot International.

Hvordan bringer vi unges ressourcer i spil? Sådan lød overskriften ved en af gårsdagens workshops, hvor der ivrigt blev diskuteret, hvordan man får ungdommen til at engagere sig i miljødebatten.

Størstedelen af deltagerne kom fra kommuner men også private virksomheder og andre interessenter var repræsenteret. Stærkt underrepræsenteret var kun de unge selv. Ud af workshoppen ca. 30 deltagere, var kun tre under 18 år. Men er det muligt at diskutere de unges rolle uden at inddrage ungdommen selv? Nej, mener Simone Grønborg, der med sine 14 år var workshoppenes yngste deltager.

- Hvem ved mere om, at få de unge med end de unge selv?, spurgte Simone Grønborg. Til daglig går hun i folkeskole i Aalborg, men deltog i workshoppen fordi hun tidligere på året var deltager i Caretakers of the Environment International, en miljøkonference netop for unge.

Og selvom konferencen bød på mange gode inputs fra de voksne deltagere, har ungdommen stadig en masse at bidrage med, mener Simone Grønborg.

Det synspunkt bliver bakket op af Majbrit Gottrup.

De unge er kreative og innovative. Man skal se dem som en vigtig faktor i den bæredygtige proces, fortalte hun. Gennem sit arbejde hos KaosPiloterne er hun vant til, at hjælpe kreative unge med at videreudvikle idéer.

- De unge skal have nogle rammer at arbejde indenfor, så de føler sig vigtige, sagde Majbrit Gottrup og fortalte hvor stærk en ressource det er, at unge elsker at bryde ud af rammerne og tænke nyt.

Blandt workshoppenes øvrige deltagere var der også bred enighed om, at de unge skal have mulighed for at diskutere miljø og bæredygtighed på deres egne præmisser.

Simone Grønborg var enig, men mente alligevel at de unge skal tages mere med på råd, end de bliver nu.

- Der bør være et samarbejde mellem unge og voksne, konstaterede hun. JEANETTE OLSTAD LARSEN

Vollsmose skruer ned

Skepsis er vendt til optimisme i bydelen, der har stor succes med miljøambassadører og sparefamilier.

Det er slut med elmålere, der løber så stærkt, at man ikke kan nå at aflæse forbruget af kWh-timer i Vollsmose. Bydelen i det nordøstlige Odense har nemlig skruet ned for forbruget ved at udanne en række lokale etniske kvinder til miljøambassadører. I et samarbejde med bl.a. Odense Kommune og Odense Energi er kvinderne blevet undervist i at fortælle naboerne, hvordan man bruger sparepærer og hvor meget strøm man kan spare ved at slukke sine apparater på kontakten.

En af strømspare-familierne i Vollsmose er Ingelise Pedersens. Hun er afdelingsformand i Bøgeparken. Vi mødte hende i går, hvor hun også fik lejlighed til at møde Christine Feldthaus. Men i forhold til Christine havde Ingelise og familien et væsentligt højere forbrug – omkring 7.000 kWh. Nu er det lykkedes Ingelise at barbere 40 procent af forbruget. Det betød en klækkelig besparelse på elregningen på 4.000 kr. årligt.

- Jeg tror jeg talte 16 apparater hos os, der stod på standby, og de koster 150-200 kr. om året pr. stk., så det gik hurtigt op for mig, at der virkelig var noget at hente, fortæller Ingelise Pedersen.

For hende er det sket med at have fjernsynet kørende, mens hun går rundt i haven, og den gamle fryser, der næsten aldrig blev brugt, er blevet kasseret.

I starten var hun skeptisk, men har senere erkendt, at det et har hjulpet rigtig meget. - Når jeg tænker tilbage, er jeg egentlig lidt flov over, at jeg fråseede sådan med energien.

Tidligere var Vollsmose en bydel, der gennemsnitligt brugte mere strøm pr. husstand end resten af Odense, men takket være miljøambassadørerne og 54 såkaldte sparefamilier er strømforbruget reduceret betragteligt – hvis resten af bydelen fulgte efter ville beboerne spare ikke mindre end 4,2 mio. kr. på deres elregninger.

Projektet i Vollsmose er finansieret gennem Odense Kommunes helhedsplan for området. MADS BRANDSEN

Forslag til hvordan unges ressourcer udnyttes:

Der skal laves ungdomshuse. Husene skal drives bæredygtigt af de unge selv.

Ældre elever skal undervise yngre elever i miljøspørgsmål.

Man skal acceptere hvis ungdommen vil organisere sig anderledes eller mødes i andre fora end de kommunen tilbyder.

Storcentre opruster på bæredygtighed

Kunstigt lys, fastfood og modesko. Indkøbscentrene vil gøre neonlyset energibesparende og dine indkøb bæredygtige. Sådan lyder beskeden fra Olav Line, koncernchef i ejendomsselskabet Steen og Strøm, som administrerer 54 storcentre i Norden.

På trods af storcentrenes tillokkende reklamebunker og temperede indendørsarealer, er kimen sået til bæredygtige tilbud. Steen og Strøm har i samarbejde med Oslo Kommune skabt visionen om, at miljøcertificere 29 norske storcentre inden 2009.

Guttorm Grundt, miljøchef i Oslo Kommune, mener, at shopping er et centralt sted at kickstarte den bæredygtige indsats. - Oslo skal fejre for egen dør, siger han og henviser til, at kommunen selv, som den største lokale indkøber, har stor markedsmagt. - Og man kan ikke opfordre folk til at handle bæredygtigt, hvis man ikke selv sætter et godt eksempel og giver dem muligheden, forklarer han.

Steen og Strøms miljøvisioner er en del af strategien om at tage samfundsansvar, forklarer Olav Line, koncernchef. Steen og Strøm vil konkret satse på, at nedsætte energiforbrug samt CO₂-udslip, og bl.a. give medarbejderne redskaber til at sortere affaldet. Derudover skal forbrugerne have mulighed for at vælge miljømærkede og etisk forsvarlige produkter.

Transport er også et vigtigt indsatsområde for indkøbscentrene. Olav Line fortæller, at der ofte er stor samarbejdsvilje med de lokale myndigheder, så de nybyggede indkøbscentre har offentlig transport ved hoveddøren. Det indkøbscenter som tiltrækker flest kunder med offentlig transport, er Field's i Ørestaden, som ligger en spytklat fra metrostation Ørestad. Men af konkrete tiltag nævner Olav Line også forbedret cykelparkering og særlige parkeringspladser til el-biler.

Når Steen og Strøm tager samfundsansvar, er det et strategisk klogt valg. Det mener professor Søren Askegaard fra Institut for Marketing og Management ved Syddansk Universitetet. - Det er en strategisk fordel for mange store virksomheder allerede nu at have bæredygtige visioner, fordi de bliver på forkant med udviklingen.

Han forklarer, at miljølovgivningen og klimadagsordenen vil blive yderligere skærpet de kommende år, og at det derfor er en strategisk fordel allerede nu at implementere tiltag, der meget sandsynligt kan blive lovpligtige krav i nærmeste fremtid. - Det giver en komparativ fordel i konkurrencen med andre virksomheder, siger Søren Askegaard.

CATHRINE KIER

Fakta:

Steen og Strøm har i alt 54 storcentre i Norden (17 i Danmark, 29 i Norge, 8 i Sverige) Som en del af programmet for miljø- og samfundsansvar skal samtlige af Steen og Strøms centre miljøcertificeres inden 2010.

I Sverige er Miljödiplomering mest anerkendt og anvendt

I Danmark: Key2Green

Indtryk

Jytte Højmark, biolog, Danmark.
Hvad har været den bedste oplevelse i dag?

- Det bedste var da vi flyttede rundt blandt bordene og snakkede med folk fra andre lande. Det er spændende fordi man får andre og nye indfaldsvinkler som man ikke lige tænker på som dansker.

Hans Dahlin, Åland Landskapregering, Åland.

Hvad håber du at tage med hjem fra konferencen?

- Man har brug for inspiration når man arbejder med noget så kompliceret som klima. Så en god portion inspiration, men også et håb om, at det godt kan lade sig gøre at ændre udviklingen.

Bjørn Grönholm, UBC, Finland.

Hvad har været den bedste oplevelse i dag?

- Interaktionen med de andre deltagere har givet mig nye idéer. Men også at se hele organiseringen bag konferencen og den stemning der er.